

Sygn. akt I ACa 323/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik (spr.)
Sędziowie:	SSA Zbigniew Ducki SSA Sławomir Jamróg
Protokolant:	st.sekr.sądowy Barbara Piaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa B. G.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 7 grudnia 2012 r. sygn. akt I C 333/09

1. zmienia zaskarżony wyrok:

a. w pkt I w ten sposób, że wymienioną tam kwotę 785.787 zł zastępuje kwotą 506.000 zł (pięćset sześć tysięcy złotych), a co do pozostałej kwoty tym punktem objętej powództwo oddala;

b. w punkcie IV w ten sposób, że nadaje mu brzmienie: „nakazuje pobrać od strony pozwanej Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 3.947,82 zł (trzy tysiące dziewięćset czterdzieści siedem złotych i osiemdziesiąt dwa grosze) tytułem części kosztów opinii biegłego;

c. dodając punkt V w brzmieniu: „nakazuje ściągnąć od powoda, z roszczenia zasądzonego na jego rzecz w punkcie I, na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie, kwotę 18.612 zł (osiemnaście tysięcy sześćset dwanaście złotych) tytułem nieuiszczonej opłaty od oddalonej części powództwa oraz części kosztów opinii biegłego;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.512 zł (jeden tysiąc pięćset dwanaście złotych) tytułem części kosztów postępowania apelacyjnego;

4. nakazuje ściągnąć od powoda, z roszczenia zasądzzonego na jego rzecz w punkcie I zaskarżonego wyroku, na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 13.990zł (trzydzieści tysięcy dziewięćset dziewięćdziesiąt złotych) tytułem opłaty od uwzględnionej części apelacji, której pozwany nie miał obowiązku uiścić.

Sygn. akt I ACa 323/13

UZASADNIENIE

B. G. w pozwie skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Wojewodzie (...) domagał się, po ostatecznym ukształtowaniu powództwa, zasądzenia na swoją rzecz kwoty 827.755 zł. Kwota ta miała stanowić naprawienie szkody wynikłej z orzeczenia Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w G. z dnia 5 października 1956 r., którym przejęto na własność Państwa nieruchomości położone w miejscowości Ł., stanowiące współwłasność jego poprzedników prawnych. Powód podał, że decyzją z dnia 23 września 2003 r. Wojewoda (...) orzekł nieważność powyższego orzeczenia co do części przejętych działek, zaś co do kolejnych stwierdził, że orzeczenie zostało wydane z naruszeniem prawa. Na dochodzoną sumę składały się: kwota 506.000 zł jako 1/2 część wartości przejętych z naruszeniem prawa działek, które nie zostały powodowi zwrócone, albowiem stały się własnością osób trzecich oraz kwota 321.755 zł jako 1/2 wartości drewna pozyskanego w latach 1956 – 2003 przez Lasy Państwowe z działek zwróconych powodowi po stwierdzeniu nieważności orzeczenia.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa i zarzucał przedawnienie roszczeń, niewykazanie wielkości szkody oraz niedopuszczalność dochodzenia odszkodowania za utracone korzyści.

Wyrokiem z dnia 7 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 785.787 zł, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1215 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz zasądził od pozwanego Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 6.471,62 zł tytułem brakujących zaliczek na koszty opinii biegłego.

Uzasadniając powyższy wyrok sąd I instancji ustalił, że orzeczeniem Powiatowej Rady Narodowej w G. z dnia 5 października 1956 r., wydanym na podstawie dekretu z dnia 5 września 1947 r. o przejęciu na własność Państwa mienia pozostałego po osobach przesiedlonych do ZSRR i dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o przejęciu na własność Państwa nie pozostających w faktycznym władaniu właścicieli nieruchomości ziemskich położonych w niektórych powiatach województwa (...), (...), (...) i (...) zostały przejęte na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości w Ł. po osobach przesiedlonych w ramach Akcji (...) na Ziemi Zachodnie i do ZSRR, to jest grunty o ogólnym obszarze 933 ha, w tym grunty należące do P. G. i J. G., to jest dziadka i ojca powoda. Decyzją z dnia 23 września 2003 r. Wojewoda (...) stwierdził nieważność powyższego orzeczenia w części dotyczącej nieruchomości ziemskiej utworzonej z parcel:

1. pgr (...), (...), (...) objętych Iwh (...)ks. gr. gm. kat. Ł.i pgr l (...)objętej lwh (...) ks. gr. gm. kat. Ł. wchodzących - zgodnie z wykazem zmian gruntowych z dnia 21 maja 2003 r. sporządzonym przez geodetę uprawnionego K. D. - w skład działki ewidencyjnej nr (...) /w toku postępowania ustalono, że dz. ew. nr (...) została zniesiona a jej powierzchnia włączona do dz. ew. nr (...) ujawnionej w KW Nr (...) -jako własność Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Ł./

2. w 672/67200 częściach pgr 1. kat. (...), części pgr (...), części pgr 1820, 2105 objętych lwh(...)ks. gr. gm. kat.Ł.wchodzących - zgodnie z wykazem zmian gruntowych z dnia 21 maja 2003 r. sporządzonym przez geodetę uprawnionego K. D. - w skład działek ewidencyjnych nr:

- (...)ujawnionej w KW Nr (...) jako własność Skarbu Państwa - Państwowego Funduszu Ziemi,

- (...) ujawnionej w KW Nr (...) jako własność Skarbu Państwa - Państwowego Funduszu Ziemi, a przekazanej na rzecz Gminy R. decyzją Wojewody (...) z dnia 22 czerwca 1993 r., znak: GKG.III.7220/kom/50/7/93

3. w 672/67200 częściach pgr 1. kat. (...), (...), (...) objętych lwh(...)ks. gr. gm. kat. Ł.wchodzących - zgodnie z wykazem zmian gruntowych z dnia 21 maja 2003 r. sporządzonym przez geodetę uprawnionego K. D. - w skład działek ewidencyjnych nr : (...)- ujawnionych w KW Nr (...) - jako własność Gminy R.;

natomiast w pozostałej części tj. przejęcia na własność Skarbu Państwa nieruchomości ziemskiej, położonej we wsi Ł. utworzonej z parcel:

pgr 1. kat. (...), l (...), pb 1150 objętych lwh (...) ks. gr. gm. kat. Ł.pgr (...) objętej lwh (...) ks. gr. gm. kat.Ł.; pgr (...) objętej I.(...)ks. gr. gm. kat.Ł.; w 672/67200 częściach pgr pb (...), pgr pgr (...), (...), części pgr (...), części pgr 1820 objętych lwh (...) ks. gr. gm. kat. Ł. wchodzących- zgodnie z wykazem zmian gruntowych z dnia 21 maja 2003 r. sporządzonym przez geodetę uprawnionego K. D. - w skład działek ewidencyjnych nr:

l. (...) zapisane w KW Nr (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) -jako własność osób fizycznych,

2. 806 ujawnionej w KW Nr (...) jako własność Skarbu Państwa w zarządzie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w K.

- na podstawie art. 156 § 2 i art. 158 § 2 KPA stwierdził, że orzeczenie Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w G. z dnia 5 października 1956 r., znak: PZR. 19-IIId/15/1/56 wydane zostało z naruszeniem prawa, lecz z uwagi na nieodwracalne skutki prawne nie orzekł nieważności.

Przedmiotowa decyzja stała się ostateczna z dniem 4 maja 2004 r. wobec jej niezaskarżenia. Na podstawie w/w decyzji powód otrzymał zwrot lasu stanowiącego w 1/4 jego własność, położonego we wsi Ł., składającego się obecnie z działek nr (...) o łącznej pow. 6,98 ha, objętych księgą wieczystą KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Gorlicach. Współwłaścicielami odzyskanego lasu stały się oprócz powoda również jego matka - M. T. oraz M. G. i M. P. – wszyscy w 1/4 częściach.

Po odzyskaniu lasu, znajdujące się na nim drzewa powód w znacznej części wyciął, a uzyskane w ten sposób drewno sprzedał. W chwili obecnej na działkach tych znajduje się trochę starych drzew – kilkudziesięcioletnich i trochę młodych z odnowień naturalnych powstałych po wycięciu drzew które liczą około 4-5 lat.

Wnioskiem z dnia 27 grudnia 2005 r. powód wystąpił do Wojewody (...) o wypłatę odszkodowania za użytkowanie i eksploatację przez Lasy Państwowe lasu, który odzyskał, a także o wypłatę rekompensaty (lub przyznanie zamiennej porównywalnej działki) za tę część nieruchomości, która nie mogła być zwrócona z uwagi na nieodwracalne skutki prawne. W odpowiedzi na powyższy wniosek Wojewoda (...) decyzją z dnia 5 marca 2007 r. odmówił przyznania odszkodowania powodowi wskazując, iż powód nie wykazał szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy szkodą a decyzją administracyjną, której stwierdzono nieważność lub wydanie z naruszeniem prawa.

Poprzednikom prawnym powoda odebrano na podstawie orzeczenia Prezydium PRN z 1956 r. i nie zwrócono do chwili obecnej gruntów oznaczonych aktualnie następującymi numerami: 1/2 działki nr (...) - o pow. 0,98 ha obj. KW nr (...), działka nr (...) - o pow. 1,79 ha, obj. KW nr (...), działka nr (...) – o pow. 0,03 ha, obj. KW nr (...), działka nr (...) - o pow. 0,54 ha, obj. KW nr (...), działka nr (...) - o pow. 0,28 ha, obj. KW nr (...), działka nr (...) - o pow. 0,66 ha, obj. KW nr (...) –, działka nr (...) - o pow. 0,35 ha, obj. KW nr (...), działka nr (...) - o pow. 0,72 ha, obj. KW nr (...), działka nr (...) - o pow. 0,8351 ha, obj. KW nr (...), działki nr (...) - o pow. 0,05 ha i 556 - o pow. 0,11 ha – obj. KW nr (...), działka nr (...) – obecnie nie istniejąca. Właścicielami tych działek w chwili wydania decyzji Wojewody (...) z dnia 23 września 2003 r. były osoby fizyczne i prawne. Spadek po P. G. na podstawie ustawy wraz z wchodzącym w skład spadku gospodarstwem rolnym nabyli wprost: syn J. G. oraz córka S. G. po 1/2 części. Spadek zaś po J. G. na mocy ustawy odziedziczyli: żona M. T. oraz syn B. G. po 1/2 części. Natomiast spadek po M. T., zmarłej 12 sierpnia 2007 r., na podstawie ustawy nabyli mąż S. T. oraz B. G. w częściach równych po 1/2 części wprost. Umową darowizny z dnia 17 czerwca 2009 r. S. T. darował cały udział spadkowy wynoszący 1/2 część w spadku po M. T. powodowi B. G..

Łączna powierzchnia gruntów i użytków rolnych nie zwróconych przez Skarb Państwa poprzednikom powoda wynosi 58.091 m². Wartość rynkowa tych nieruchomości według stanu na rok 1956, a cen z 2003 r. wynosi 139.996,90 zł. Działki te położone są w centrum wsi Ł. przy drodze lokalnej i przy rzece. Nie stanowią jednego kompleksu gruntowego. W roku przejęcia na Skarb Państwa były użytkowane jako grunty orne, łąki i pastwiska czyli było rolniczo użytkowane. Wartość powyższych nieruchomości gruntowych według stanu na rok 1956, a cen obecnych z uwzględnieniem udziału spadkowego powoda w przedmiotowych nieruchomościach wynosi 506.000 zł.

Z zajętych, a zwróconych m.in. powodowi w 2003 r. gruntach leśnych Skarb Państwa - Okręgowy Zarząd Lasów Państwowych w K. Nadleśnictwo w Ł. od 1955 r. pozyskiwał drewno. W latach 1956 – 2003 łącznie uzyskano z tych gruntów 466,10 m³ drewna, którego wartość według cen z 2003 r. wynosi - 36.130 zł, a według cen obecnych 279.787 zł. Ta eksploatacja wpłynęła na zmniejszenie wartości zwróconych działek leśnych. Działki te położone są w jednym kompleksie leśnym, na stoku góry Ł.. Posadowione są na nich różnego gatunku drzewa (buk, świerk, jodła, brzoza, i modrzewie), w różnym wieku użytkowania, w większości w wieku rębny. Od roku 1953 Nadleśnictwo w Ł. prowadziło planową gospodarkę leśną związaną ze stanem pozyskania drewna i prowadzeniem planowanej gospodarki leśnej (nasadzenia) które zakończono dla tej części użytków leśnych zwróconych współwłaścicielom dnia 3 września 2003 r.

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o dowody z dokumentów przedłożone przez strony oraz nadesłane z Nadleśnictwa w Ł., a także opinię biegłego ds. rolnictwa i szacowania nieruchomości - dr inż. W. O. (1), a w niewielkim zakresie w oparciu o wyjaśnienia powoda oraz zeznania świadka K. Ż..

Jako podstawę prawną swego rozstrzygnięcia sąd I instancji wskazał art. 160 k.p.a. w brzmieniu obowiązującym przed jego uchyceniem ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r., stwierdzając, że znajduje on zastosowanie w stosunku do zdarzeń i stanów prawnych powstałych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, co oznacza, że decydująca jest data wydania decyzji lub orzeczenia, której nieważność lub naruszenia prawa stwierdzono, niezależnie od daty stwierdzenia nieważności lub naruszenia prawa. W konsekwencji, zgodnie z art. 160 § 1 k.p.a. powodowi służy odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę. Zdaniem sądu I instancji powód udowodnił wszystkie przesłanki odpowiedzialności strony pozwanej, a to przejęcie należącej do poprzedników prawnych powoda nieruchomości na podstawie wadliwej decyzji oraz zmniejszenie wartości części nieruchomości zwróconych powodowi na skutek ich eksploatacji, tj. poprzez wycinkę drzew na gruntach leśnych. Sąd I instancji wskazał, że część działek porastał las nieprzerwanie od chwili ich przejęcia przez Państwo do zwrotu ich powodowi w 2003 r. i uznał, że dokonany wyręb i pozyskanie drzewa zmniejszyło ich wartość o wartość pozyskanego drewna, którą wyliczył jako iloczyn ilości wyciętego drzewa w latach 1956-2003 i jego aktualnej ceny za m³, z uwzględnieniem, że powodowi przysługuje udział wynoszący 1/2 część. W odniesieniu do wysokości szkody za mienie niezwrócone sąd wskazał, że szacuje je według stanu tych nieruchomości w chwili wyłączenia oraz obecnych cen rynkowych, opierając się na opinii biegłego i także pomniejszając tę wartość o połowę, stosownie do udziału powoda.

Sąd I instancji uznał także, że roszczenia powoda nie uległy przedawnieniu, skoro zgodnie z art. 160 § 6 k.p.a. termin przedawnienia wynosi 3 lata od dnia, w którym decyzja nadzorcza stała się ostateczna, zaś powód przerwał bieg przedawnienia składając w dniu 27 grudnia 2007 r. wniosek do Wojewody (...) o wypłatę odszkodowania, a po jego ponownym rozpoczęciu przerwał go ponownie wnosząc pozew w dniu 11 kwietnia 2007 r.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany wskazując, że zaskarża go w całości i domagając się jego zmiany przez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu. Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił naruszenia art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c. przez przyjęcie, że ustalenie wysokości szkody wynikającej z utraty własności działek następuje według oceny charakteru – przeznaczenia tych działek według daty wydania opinii przez biegłego oraz naruszenia art. 160 § 1 k.p.a. w zw. z art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 48 i art. 53 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że szkodę rzeczywistą stanowi szkoda w postaci zmniejszenia wartości nieruchomości leśnych zwróconych powodowi obliczona jako iloczyn drzewa wyciętego w lesie w okresie władania tymi lasami przez Państwo i jego aktualnej ceny.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelujący nie kwestionuje ustaleń faktycznych sądu I instancji, te zaś są poprawne i znajdują podstawy w zebranych w sprawie materiale. W konsekwencji Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne.

Bezzasadnym jest zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 363 § 2 w zw. z art. 361 § 1 k.c. mającego skutkować wadliwym ustaleniem wysokości szkody – wartości działek, których własność powód utracił. Pozwany zarzuca, iż błędnie sąd przyjął, że szkodę stanowi wartość tych działek według oceny ich charakteru – przeznaczenia z daty wydania opinii przez biegłego. W szczególności, zdaniem apelującego, za podstawę ustalenia ceny tych działek nie przyjęto stanu nieruchomości z daty ich przejęcia przez Państwo w 1956 r., kiedy to stanowiły grunty orne, łąki i pastwiska, ale ich stan z chwili wydawania opinii przez biegłego, który je szacował, kiedy to działki te w części były zabudowane i przystosowane do rozwoju agroturystyki, w części przeznaczone pod stawy rybne, domy, restauracje i pokoje dla turystów. Ta zmiana przeznaczenia działek na inne niż rolnicze powoduje, że wynikający z niej wzrost ich wartości nie stanowi normalnego następstwa wydania sprzecznej z prawem decyzji o ich przejęciu przez Państwo, a zatem sąd naruszył art. 361 § 1 k.c., a w konsekwencji ustalił odszkodowanie sprzecznie z art. 363 § 2 k.c.

Mając na uwadze, że przepis art. 160 § 1 k.p.a., który znajduje zastosowanie w tej sprawie, przewiduje obowiązek naprawienia przez Skarb Państwa rzeczywistej szkody powstałej na skutek wydania decyzji z naruszeniem prawa, istotnym dla rozstrzygnięcia zasadności tego zarzutu jest pojęcie rzeczywistej szkody. W orzecznictwie i doktrynie utrwalonym jest rozumienie rzeczywistej szkody jako powstałej wbrew woli poszkodowanego różnicy między obecnym jego stanem majątkowym, a tym stanem, jaki zaistniałby, gdyby nie nastąpiło wydarzenie wywołujące szkodę (tak Sąd Najwyższy m.in. w orzeczeniu z dnia 11 lipca 1957 r., sygn. II CR 304/57, OSN 1958, nr III, poz. 76 oraz w wyroku z dnia 16 kwietnia 2002 r. w sprawie V CKN 960/00 oraz z dnia 15 listopada 2002 r. sygn. VCKN1325/00). Dla wyliczenia wysokości rzeczywistej szkody sąd powinien zatem ustalić, jaki aktualnie byłby stan majątkowy powoda, gdyby nie doszło do utraty własności wynikającej z decyzji wydanej z naruszeniem prawa, a następnie różnicę między tym hipotetycznym stanem i stanem majątkowym rzeczywiście istniejącym, po czym wyliczyć wynikającą stąd szkodę według cen z daty orzekania. Istotnie poprzednicy prawni powoda utracili w 1956 r. grunty rolne, łąki i pastwiska. Jednakże, jak wynika z opinii biegłego, zmiana przeznaczenia gruntów, jaka nastąpiła przed wydaniem przez niego opinii stanowiącej podstawę zaskarżonego orzeczenia, a do której doszło już po 2003 roku, związana była z rozwojem turystyki i budownictwa z uwagi na wyjątkowe predyspozycje miejscowości Ł. do rozwoju tych dziedzin, a w szczególności atrakcyjne położenie w górach w sąsiedztwie zalewu K.. To ta okoliczność spowodowała gwałtowny wzrost cen nieruchomości w tym rejonie (opinia biegłego W. O. k. 548-549). Brak jakichkolwiek podstaw do twierdzenia, że gdyby utracone działki pozostawały własnością powoda, to wskazane przez biegłego zmiany nie dotyczyłyby tych gruntów. Nie jest przy tym istotne, czy działki te zostałyby zagospodarowane w taki sam sposób, jak to miało miejsce, gdyż biegły oszacował jedynie wartość gruntu, a nie znajdujących się na nich budynków i innych urządzeń, a o tej wartości decyduje przede wszystkim sama możliwość ich zagospodarowania w określony sposób. Trzeba przy tym zauważyć, co trafnie podniesiono w odpowiedzi na apelację, że pozwany nie składał zarzutów do opinii biegłego w tym względzie i nie próbował wykazać tezy przeciwnej. W konsekwencji przyjąć trzeba, że rzeczywistą stratę powoda należy wyliczyć przyjmując wartość utraconych działek przy uwzględnieniu aktualnych możliwości ich wykorzystania i do takiego ich przeznaczenia odnosić ceny, o jakich mowa w art. 363 § 2 k.c. Zwykłym następstwem utraty własności nieruchomości jest bowiem niemożność jej sprzedaży przy uwzględnieniu cen wynikających z jej aktualnego przeznaczenia.

Z tej przyczyny apelacja w zakresie, w jakim kwestionuje zasądzenie kwoty 506.000 zł jako odszkodowania za utratę własności nieruchomości, jest bezzasadna i na podstawie art. 385 k.p.c. podlega oddaleniu.

Trafnie pozwany zarzuca natomiast naruszenie art. 160 § 1 k.p.a. w zw. z art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 48 i art. 53 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że szkodę rzeczywistą stanowi szkoda w postaci zmniejszenia wartości nieruchomości leśnych zwróconych powodowi obliczona jako iloczyn drzewa wyciętego w okresie władania tymi lasami przez Państwo w latach 1956-2003 i jego aktualnej ceny. Zważyć trzeba, że sąd I instancji ustalił, że w okresie władania przez Państwo nieruchomościami zwróconymi następnie powodowi Lasy Państwowe prowadziły na tych nieruchomościach

planową gospodarkę leśną polegającą na wycinaniu drzew i pozyskiwaniu drewna oraz nasadzeniach, a dopiero później, po odzyskaniu tych nieruchomości, wyciął las na nim rosnący. Prowadzenie gospodarki leśnej z natury rzeczy nie prowadzi do obniżenia wartości nieruchomości, ale jest zwykłym sposobem korzystania z tej nieruchomości, las poprzez dokonywane nasadzenia lub naturalny rozsiew jest odtwarzany a pozyskane drewno stanowi pożytki z nieruchomości. Nie można wprawdzie wykluczyć, że w pewnych okresach po dokonaniu wycinki, a przed upływem stosownego okresu od nasadzeń, wartość nieruchomości będzie mniejsza niż przed dokonaniem wycinki. Jednak niewątpliwie nie stanowi rzeczywistej szkody wartość drewna wyciętego w okresie władania nieruchomością przez Państwo. Tak sformułowane żądanie jest żądaniem odszkodowania obejmującego utracone korzyści. W tym miejscu można powołać wyrok z dnia 15 listopada 2002 r. sygn. V CKN 1325/00, w którym Sąd Najwyższy rozważając pojęcie rzeczywistej szkody, o którym mowa w art. 160 § 1 k.p.a., wyeliminował utracone przychody ze sprzedaży piwa, która nie mogła być prowadzona z uwagi na sprzeczną z prawem uchwałę rady miasta, wskazując, że nie stanowią one rzeczywistej szkody, ale utracone korzyści. Analogiczna sytuacja dotyczy przychodów ze sprzedaży wyciętego drewna. Powód w toku całego postępowania sformułował swe żądanie jako żądanie zapłaty odszkodowania odpowiadającego wartości wyciętego drewna i nie próbował wskazywać na jakiegokolwiek fakty, które dawałyby podstawę do ustaleń, iż wartość nieruchomości w chwili jej odzyskania była mniejsza, niż w chwili jej utraty. Nie brał przy tym pod uwagę, że w miejsce wyciętych drzew wyrastają nowe, co nie jest bez wpływu na wartość nieruchomości. W konsekwencji nie zostały ani wskazane, ani udowodnione żadne fakty dające podstawę do porównania wartości nieruchomości w chwili ich utraty przez poprzedników prawnych powoda i w chwili ich odzyskania, a następnie wyliczenia szkody odpowiadającej tej różnicy. Powód nie wykazał zatem, że poniósł rzeczywistą szkodę dotyczącą zwróconych mu działek leśnych. Przytoczony w odpowiedzi na apelację wyrok Sądu najwyższego z dnia 31 marca 1987 r. sygn. I CR 287/86 dotyczy zupełnie innej sytuacji, a to eksploatacji piasku z nieruchomości. Powód nie dostrzega istotnej różnicy między eksploatacją złoża piasku i pozyskiwaniem drewna z lasu dotyczącej odtworzenia wartości poprzez wzrost nowych drzew.

Przyjęcie, że wartość wyciętego z lasu drzewa nie stanowi rzeczywistej straty, ale utracone korzyści, powoduje, iż szkoda dotycząca utraty tych pożytków nie podlega naprawieniu na podstawie art. 160 § 1 k.p.a. Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu z dnia 31 marca 2011 r. sygn. III CZP 112/10 (OSNC 2011/7-8/75) stwierdził, że jeżeli ostateczna wadliwa decyzja administracyjna została wydana przed dniem wejścia w życie Konstytucji, odszkodowanie przysługujące na podstawie art. 160 § 1 k.p.a. nie obejmuje korzyści utraconych wskutek jej wydania, choćby ich utrata nastąpiła po wejściu w życie Konstytucji.

Zatem powód nie może domagać się wyżej wskazanych utraconych korzyści nawet za część okresu przypadającego po wejściu w życie Konstytucji. Z tej przyczyny powództwo w zakresie kwoty 279.787 zł, zasądzonej z tego tytułu należało oddalić. Skoro apelacja w tej części jest zasadna, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. należało zmienić zaskarżony wyrok.

Zmiana orzeczenia co do istoty pociąga za sobą konieczność stosownej zmiany w zakresie orzeczenia o kosztach procesu oraz kosztach sądowych należnych Skarbowi Państwa. Orzekając w tym przedmiocie trzeba mieć na uwadze, że powód był zwolniony od opłaty od pozwu w 9/10 częściach i z tytułu należnej opłaty uiścił tylko kwotę 1.215 zł odpowiadającą 1/10 części opłaty należnej od początkowo zgłoszonego żądania. Należna opłata od uwzględnionej części roszczenia wynosi 25.300 zł, a zatem także i 1/10 jej część przekracza zasądzoną na rzecz powoda od pozwanego w punkcie III zaskarżonego wyroku kwotę 1.215 zł, to też brak podstaw do zmiany wyroku w tej części. Opłata od oddalonej części roszczenia, to jest kwoty 321.755 zł, stanowiącej różnicę pomiędzy dochodzoną kwotą 827.755 zł i zasądzoną kwotą 506.000 zł wynosi 16.088 zł i stosownie do przepisu art. 113 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych podlega ściągnięciu na rzecz Skarbu Państwa z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda. Koszty opinii biegłego należało proporcjonalnie rozdzielić między strony stosownie do ostatecznego wyniku procesu. Mając na uwadze, że powód ostatecznie wygrał sprawę w 61%, taka część kosztów opinii biegłego obciąża stronę pozwaną, która korzysta z ustawowego zwolnienia wyłącznie z opłat sądowych (art. 94 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). W konsekwencji, zgodnie z przepisem art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, pozwanego należało obciążyć z tego tytułu kwotą 3.947,82 zł, zaś pozostała część wyłożonych przez Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Krakowie wydatków na wynagrodzenie biegłego podlega ściągnięciu ze świadczenia zasądzonego na

rzecz powoda, zgodnie z art. 113 ust. 2 tej ustawy. Sąd stosowna zmiana punktu IV zaskarżonego wyroku i dodanie punktu V.

Orzekając o kosztach postępowania apelacyjnego sąd proporcjonalnie je rozdzielił, zgodnie z art. 100 k.p.c., zaś na podstawie art. 113 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał ściąganie z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda opłaty od uwzględnionej części apelacji, od której pozwany był zwolniony z mocy ustawy.